

Omaishoitajaliitto

Omaishoito ja päihteet -seminaari
16.1.2018

Kuppi nurin
-hanke 2017-2020

Lähellä ja tukena

Omaishoitajaliitto

- *on olemassa, jotta omaishoitoperheen asema paranee*
- *on omaishoitajia , heidän läheisiään, paikallisyhdistyksiä ja kansalaisia varten*

Perustettu 1991

Paikallisyhdistyksiä 69
Henkilöjäseniä noin 12 000

Keskustoimisto Helsingissä
Alueelliset toimistot: Salo,
Tampere, Kuopio, Raahe.

Henkilökuntaa 20

- Vaikuttaminen ja edunvalvonta
- Ohjaus, neuvonta, koulutus
- Aluetyö
- Tuetut lomamatkamatkailuun omaishoitajille lomajärjestöjen kanssa
- Omaisoiva-toiminta (Ovet-valmennus®)
- Kehittämishankkeet
  - Jangsterit 2016-2019
  - Kuppi nurin 2017-2020
- Viestintä, tiedotus, julkaisut
- Kansainvälinen toiminta

Omaishoitajaliitto ry

Hämeentie 105 A, 00550 Hki

Neuvontapuhelin: 020 7806 599 (ma-to klo 9-15)

www.omaishoitajat.fi

www.facebook.com/omaishoitajaliitto

Omaishoitajat liitto

Lähellä ja tukena

Päihteiden käyttö omaishoitoperheissä?

Omaishoitajalla päihdeongelma?

Hoidettavalla läheisellä päihdeongelma?

Onko heitä?

Kuinka paljon?

Syyt – seuraukset?

Avun ja tuen tarve?

Mistä apua?

Osataanko auttaa / huomioida?

Päihteiden käyttö omaishoitoperheissä

Omaishoitajia

- Omaistaan hoitavia 1,25 milj.
- Pääasiallisia auttajia 350 000
- Sitovassa tilanteessa 60 000
- Omaishoidon tuki 44 152

Kansallinen omaishoidon kehittämisohjelma
Raportteja ja muistioita (STM): 2014:2
Sotkanet

Noin 30 % suomalaista on alkoholin liikakäyttäjiä

- 55-74 v: M 33,5 %, N 18,8 %
- yli 75 v: M 10,3 %, N 3,7 %

(Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus 2017)

Terveydenhuollon potilaista ongelmakäyttäjiä

- Naiset 10 %, miehet 20 %

(www.thl.fi, päihde- ja riippuvuusongelmat)

Vähintään yhdellä läheisellä alkoholin käytöstä seurannut ongelmia

- 60 -79 v: M 23 %, N 31 %

(Juomatapatutkimus 1968-2016)

Syyt – seuraukset

Alkoholin riskikäytölle altistavat mm.

- kriisit, menetykset, luopumiset ja pettymykset
- toimintakyvyn heikkeneminen
- omat ja läheisen sairaudet
- turvattomuuden ja avuttomuuden tunteet
- yksinäisyys
- masennus ja ahdistus
- uniongelmat

Päihdeongelma omaishoitoperheessä

- *Voi olla omaishoidon tarpeen syy tai hoivan tarvetta lisäävä tekijä*
- Voi lisätä omaishoidon kuormittavuutta
- *Voi olla omaishoitajan ongelma*
- Voi vaarantaa omaishoidon toteuttamista ja hoidettavan läheisen omaishoitajaltaan saamaa hoivaa ja hoitoa

Omaishoitoperhe

- *Onko "oikeutta" tukeen ja palveluihin?*
- *Uskallanko hakea itselleni apua?*
- *Mistä saan apua?*

Alkoholiongelman liitetyt kielteiset ja syyllistävät mielikuvat, tunteet ja asenteet voivat estää avun hakemisen.

Omaishoitajuuteen liitetyt mielikuvat?
Omaishoidon tuki?

Ammattilaiset

Päihdehuollon palveluja tulee antaa myös päihdeongelmaisen läheisten avun tarpeen perusteella (Päihdehuoltolaki 1986, 7 §).

Epäselvää on kuitenkin, missä määrin ja miten läheiset huomioidaan. Läheisen rooli itsenäisenä avun ja tuen tarvitsijana on jäänyt syrjään.

- *Tunnistetaanko sosiaalipalveluissa omaishoitoperheen päihdeongelma?*
- *Tunnistetaanko päihdepalveluissa omaishoitajuus?*

Päihdeongelma

*omaishoidon
tunnistamaton
kuormitustekijä*

Kuppi nurin –hankkeen tavoitteena

on, että päihdeongelmien kanssa elävät omaishoitoperheet tunnustetaan ja tunnistetaan, ja että he saavat erityistarpeisiinsa perustuvaa tukea.

Yhteistyökumppanit

A-klinikkasäätiö

EHYT ry

Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja

Läheiset ry

Raahen Psyyke ry

SuPer

Omaishoitajat -
kokemusasiantuntijat

Lähellä ja tukena

Kuppi nurin -hankkeessa

- kootaan ja levitetään tietoa päihdeongelman kanssa elävien omaishoitoperheiden elämäntilanteesta ja tuen tarpeista
- kehitetään perheitä tukevia järjestölähtöisiä toiminnan ja osallistumisen muotoja
- tuetaan perheitä kohtaavia toimijoita mm. koulutusten, materiaalien ja työvälineiden avulla

9.00 Tervetuloa!

9.15 Hoivaajien huoli: alkoholinkäyttö omaishoitotilanteissa

Anni Vilkko, VTT, dosentti

10.15 Tauko

10.30 Mistä päihdeongelmainen saa apua? Entäpä omainen?

Markus Partanen, ylilääkäri, Länsi-Suomen palvelualue, A-klinikkasäätiö

11.15 Kysy, kuuntele, kannusta – puhetta päihteidenkäytöstä

Antti Hytti, aikuistyön päällikkö, EHYT ry

12.00 Lounas (omakustanteinen)

13.00 Kuppi nurin -hanke. Mitä teemme ja miksi?

Elina Koponen, koordinaattori, Omaishoitajaliitto

13.30 Päihteiden varjossa

Agnes Schadewitz, kokemusasiantuntija

13.50 Kahvi

14.15 Päihdeongelman kanssa elävien omaishoitoperheiden tukeminen – käytännön kokemuksia ja haasteita, hyviä käytäntöjä ja yhteistä keskustelua.

- Päihteet omaishoitoperheissä, *Sirpa Järnström, aluepäällikkö, pohjoinen sosiaali- ja lähityö, Helsingin kaupunki*
- Miksi omaishoiva ja päihteet puhuttaa Pollissa? *Soili Hyvärinen, projektivastaava, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry*
- Päihdekuntoutujien omaistenryhmä, *Marjo Luoto-Harjuhahto, sosionomiopiskelija, ryhmänvetäjä*

15.30 Päivän päätös. Hyvää kotimatkaa!

Infopöydät

- A-klinikkasäätiö
- EHYT ry
- Omaishoitajaliitto
- Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
- SuPer
- Suvanto ry

Seminaarin diaesitykset

www.omaishoitajat.fi/seminaarimateriaalit

(Omaishoidon tietopaketti
> Materiaalipankki
> seminaarimateriaalit)